

БЕОГРАД - 1806 - Рођен писац Јован Стерија Поповић. Најпознатији је као комедиограф, али био је и правни стручњак, педагог, музеолог, чак лингвиста - једна од најумнијих глава српске културе уопште. Његове комедије исмевају мане тадашњег високог друштва, нарочито помодарство и надриученост. После завршених студија права у Кежмарку (данас Словачка) радио је као адвокат у родном Вршцу, потом је прешао у тадашњу Кнежевину Србију и постао је професор права на Лицеју, прво у Крагујевцу па у Београду. Као начелник министарства просвете Србије обавио је пионирски рад у организовању школства, покренуо иницијативу за оснивање Академије наука, Народне библиотеке и Народног музеја.

Учествовао је у организовању првог београдског театра који је отворен извођењем његове трагедије "Смрт Стефана Дечанског". У почетку је писао под утицајем Лукијана Мушицког и Милована Видаковића, али је "Романом без романа" напустио романтичарску и авантуристичку књижевност. Остала дела: комедије "Лажа и паралажа", "Покондирена тиква", "Зла жена", "Тврдица или Кир-Јања", "Родољупци", збирка песама "Даворје". Аутор је и једног приручника реторике, као и неке врсте речника филозофских и правних термина које је предлагао како би се посрбила страна терминологија.

Догодило се на данашњи дан. Данас је понедељак, 13. јануар, 13. дан 2020. До краја године има 353 дана.

1854 - После Британско-кинеског рата, који је Европљанима омогућио продор на Далеки Исток, амерички и руски бродови су упловили у луку Урага код Еда (садашњи Токио), где је потписан уговор којим је Јапан отворио врата америчкој трговини. У потоње четири године потписивањем сличних уговора с Русијом, Великом Британијом, Холандијом и

другим земљама, Јапан је стављен у полуколонијални положај. Због општег незадовољства, изазваног претераним утицајем странаца, јапански цар је 1867. збацио шогуна и пренео престоницу из Кјота у Едо. Затим је одлучним царским реформама окончан традиционални поредак и започела је одлучна модернизација јапанске државе.

1893 - Основана је британска Лабуристичка партија, чији је председник постао шкотски раднички вођа Џејмс Кир Харди.

1898 - Француски писац Емил Зола објавио је под насловом "Оптужујем" у листу "Л'орор" отворено писмо председнику Републике у којем је указао на махинације највиших војних кругова и затражио ослобађање капетана Алфреда Драјфуса, који је на монтираном процесу 1894. осуђен на доживотну робију због наводног одавања војних тајни Немачкој. Драјфус је на обновљеном процесу ослобођен оптужби и 1906. рехабилитован, враћен у војску и унапређен у чин мајора.

1906 - Умро је руски физичар и електроинжењер Александар Степанович Попов, који је пронашао и успоставио прву радиотелеграфску везу. Направио је први радио пријемник - пре италијанског проналазача Гиљелма Марконија.

1915 - У граду Авецано у централној Италији у земљотресу је погинуло 30.000 људи.

1935 - На плебисциту у области Сар, којом је на основу мандата Друштва народа управљала Француска, надмоћна већина је гласала за припајање Немачкој. Немачки вођа Адолф Хитлер је исте године искористио попустљивост савезника и самовољно одбацио сва ограничења, укључујући забрану наоружавања, наметнуту пораженој Немачкој у Првом светском рату мировним уговором из Версаја.

1941 - Умро је ирски писац Џејмс Џојс, један од највећих у 20. веку. Почео је као бунтовник против ускогрудости ирске провинције, али је главни град Ирске Даблин, његову историју, житеље и топографију учинио средишњом темом свог дела. У најпознатијем делу, роману "Уликс", на 700 страна описао је један даблински дан свог јунака, према једном књижевном критичару "на вешт и каткад неприметан начин, лица и догађаји паралелни су онима у Хомеровој 'Одисеји', чији се готово сваки детаљ може наћи у 'Уликсу'". Остала дела: романи "Портрет уметника у младости", "Финеганово

бдење", песме "Камерна музика", приповетке "Даблинци", драма "Изгнаници".

1945 - Совјетска армија је у Другом светском рату започела велику офанзиву на Немачку - 180 совјетских дивизија убрзо је пробило немачке положаје у Пољској и источној Пруској у дубини од око 150 километара.

1963 - У војном удару убијен је први председник Тогоа Силванус Олимпио и војска је на власт довела Николаса Груницког, који се од 1961. налазио у избеглиштву. Истог дана 1967. војним ударом без проливања крви власт је Груницком преотео потпуковник Етјен Гнасингбе Ејадема.

1972 - Војска је у Гани збацила цивилну владу председника Едварда Акуфа Ада, а власт је преузео потпуковник Игнацијус Ачемпонг.

1977 - Умро је француски режисер и сценариста Анри Жорж Клузо, чији су филмови препознатљиви по опором реализму. Филмови: "Кеј Орфевр" ("Златни лав"), "Мистерија Пикасо" ("Златна палма"), "Убица станује у броју 21", "Гавран", "Надница за страх", "Дијабоилик", "Истина".

1985 - Приликом пада воза у провалију, око 250 километара источно од главног града Етиопије Адис Абебе, погинуло је најмање 428 путника.

1991 - На светском првенству у аустралијском граду Перт југословенски ватерполисти освојили су златну медаљу. Југославија је први пут постала првак света у ватерполу у Мадриду 1987.

1995 - Бивши државни секретар САД Џејмс Бејкер изјавио је у америчком Конгресу да су рат у Југославији изазвале Словенија и Хрватска и да у сукобима који су уследили Срби ни издалека нису једини кривци.

1998 - Пад транспортног авиона авганистанске компаније "Аријана Афган ерлајнз" у планинској области на северозападу Пакистана није преживео нико од 51 особе, путника и чланова посаде.

2000 - Бил Гејтс, кооснивач "Мајкрософта" и званично најбогатији човек у свету, препустио је положај извршног директора компаније свом "броју два" Стиву Балмеру.

2001 - У земљотресу са епицентром у близини Сан Салвадора, главног града централноамеричке државе Ел Салвадор, погинуло је најмање 725 људи.

2002 - Преминуо је књижевник Антоније Исаковић, члан Српске академије наука и уметности и њен потпредседник од 1980. до 1992.године. Добитник је Змајеве награде, Октобарске награде Београда, Нинове, Седмојулске, као и Андрићеве награде. Написао је романе "Господар и слуге", "Трен 1" и "Трен 2", "Ни један злочин", књигу "Говори и разговори", збирке приповедака "Велика деца", "Папрат и ватра", "Празни брегови" и "Образ".

2006 - Умро је Димитрије Перишић, утемељивач савремених студија просторног планирања на београдском Универзитету. Руководио је израдом првог Регионалног просторног плана у Србији, од Подунавља до бугарске границе, као и израдом првог Просторног плана Србије.

2012 - Преминуо је Миљан Миљанић, легендарни тренер Црвене звезде и Реал Мадрида, дугогодишњи селектор југословенске фудбалске репрезентације и почасни председник Фудбалског савеза Србије. Био је председник Фудбалског савеза Југославије пуних двадесет година.

2012 - Луксузна крстарица "Коста конкордија" насукала се на хрид код острва Ћиљо, у Тиренском мору, и делимично потонула, при чему су погинуле 32 особе, а преко 60 је повређено. У тренутку несреће на луксузном крузеру налазило више од 3.200 путника и преко 1000 припадника особља брода.

2017 - Преминуо је Миодраг Мики Јевремовић, један од најпопуларнијих певача забавне музике Југославије. Највећу популарност достигао је шездесетих и седамдесетих 20. в. Његову каријеру обележили су хитови "Ако једном видиш Марију", "Осамнаест жутих ружа", "Нарциси плачу љубави", "Кад бих знао да је сама", "Мој мали бели пас и ја", "Пијем", "Песникова гитара", "Гркиња"... Седамдесетих је био изузетно популаран и у СССР. Поред музике, његова велика љубав био је и шах, највећи успех остварио је ремијем са светским прваком Анатолијем Карповом.

(Танјуг)